

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor.
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Politikai jogok.

Nagyon megszoktuk már a politikai élet folyamán azt a jelenséget, hogy minden társadalmi érdekcsoport elsősorban politikai jogokat akar magának biztosítani, ettől vár minden elképzelhető üdvösséget. A politikai jog az a bizonyos szérum, amelynek gyógyítóerejében fanatikusán hisznek s amitől minden javulást várnak. Pedig a legegyszerűbb orvosi tudomány szerint is előbb meg kell állapítani a diagnózist s aszerint kell megválasztani az orvosságot. Társadalmi betegségeket nem lehet politikai jogokkal gyógyítani, amint hogy irodalmi vagy művészeti aberrációkat sem lehet egészségügyi intézkedésekkel megjavítani. Most is átalakító küzdelmek folynak társadalmunkban, de megint csak a politikai jogok mezejére siklott a küzdőhely s ez a politikai jog most a választói jogban koncentrálódik. Ezt követeli a munkásszótály, ez a feministák egyetlen álma s a demokrácia jótékony piruláit is a választói jog patikájában sűrűsítik. Azt hiszik, hogy ez az a bizonyos Diána sósborszesz, ami meggyógyít minden társadalmi reumát, szociális gyomor-fájdalmat. Bármennyire is igazságosnak tartjuk a jogegyenlőségnek homlokterbe nyomult gondolatát, de nem várjuk tőle a világ átalakulását.

Mert a jog szép ugyan s jó is, de nem minden, attól még éhen lehet halni, a jog még nem gyógyított nyavalyákat, s az ilyen jógi álmok megvalósulása után rendszeren keserű ébredések következtek. Így járt annak idején a világkontinensen a szocializmus. Egy kis hatalmosdi lett az eredmény; nehányan bemásztak a tömeg hátán a parlamentbe, egyéb semmi. Azért mondja a nagy angol szociológus Kidd Benjámín is: „Az eddigi változások a munkásszótálynak csak hatalmát növelték anélkül hogy nyomorán enyhítettek volna.” Ép úgy nyilatkozik Laveley belga szociológus, egyetemi tanár is: „Nagy dolog szabadnak és szuverénnek lenni, de hogy van az, hogy a szuverén sokszor éhen hal? hogy lehet az, hogy akiket a hatalom forrásának tartunk, sokszor kemény munka árán sem bírják életszükségletüket megszerezni? Nem, a politikai jog még nem minden. Hiszen mi történik egy-egy ilyen joggyakorlás után? Bekerül 20—30, vagy talán több képviselője az érdekszféráknak. Változtat ez valamit a helyzeten? Lesz egy kis harc, lesznek hevesebb kifakadások, bizonyos kérdések napirenden maradnak, de a gépezet kerekai forognak tovább mint azelőtt. Vajon mit fog segíteni a nők társadalmi helyzetén ha választói jogot kapnak s Glücklich Vilma benne fog ülni a parlamentben?

Azt sem kell hinni, hogy az úgynevezett népparlament föltétlen biztosítéka lehet minden állami életnek. Épen a legdemokratább államok története cáfol rá erre a föltevésre. Minden parlament csak egyik szerve, de nem izolált szerve az állami életnek, amit épen azért az államban élő nagy érdekszövetkezetek kezükbe ragadhatnak s kezükbe is ragadnak. A parlament megszerzése ép olyan üzleti befektetés, mint egy vasút építésénél a telekvásárlás. A parlament is csak egy féglá, egy szegletkő, amire építenek. Lehet akár milyen általános választói jogon összeült parlament, az érdekszálak mindig le tudták kötni a többségi akaratot. Mikor a francia forradalom kimondta a jogegyenlőséget, a demokrácia alapján összeült parlament készítette elő 1802-ben a kalandor császárságot, 1804-ben magát a császárságot, amely meggyalázta a forradalom nagy eszméit, mézarszékere vitte a francia nemzetet a napoleoni háborúkban, tönkretette Franciaországot gazdaságilag s csatamezővé változtatta egész Európát. Az általános választói jogon összeült parlament törekény vessző lett egy ember vasmarkában. Ugyancsak az általános választói jogon összeverődött parlament iltette 1848-ban Bonaparte Lajost a köztársasági székre, 1852-ben megszavazta az államesínyt, s az államesíny után olyan

Valánk a doktornál es-

— Néhán napra reja, hogy a sógnak irt levél bévétém a veres pelé ládikóba, egy jó reggel felkerekedünk, oztán a küs céduláról lenéztük, hogy hol vagyon az a doktor, amejik a zén bajomra tud uruságot, met úgy állapotánk meg, hogy elsőbben chez menyünk. Tekéntettel arra, hogy erőst jókor indulánk el, nem ülénk villanyos kucsira, hanem komót ballogánk.

Hát hajjanak csudát, ahogy menyünk, egy suszterbótha mi vala. A nagy évegablakba egy küsajszon vót, oztán furt vette le a cipejít, esment mást huzott fel s elig tartá a lábán, le azt es.

— E' megbolondult, ha nemegeyb — mondám Kárujnak.

— Az egyet se — felelé — met ejsze ez es ojan, mind a gúnys bótha, hogy viasz s azétt eszi a fenye, met a gépezet hajcsa, ami benne vagyon.

— Csakugyan ojan kell, hogy legyen —

fojtatám — s ki es porobáлом minnyát. Aval a nyelvem kivétém s kezdék vele csúfolkodni. — Netene! — kiátá Káruj — ne hogy elveresedett. — Az e, a nem — montam, hogy reja nézék — sze az imént es ijen vót.

Hát ahogy ott tovább boszongatom, lássuk, hogy csak felszükik a székről s el. — E még es éle — fordulék Kárujhoz. — A lehet — felelé. Ennek után tovább mentünk, hát csak kiszökik utánunk két legén a bőtből s aszongya a zegyik: — Kijetek miket csináltak? — Mii e? — fordultam vissza — mii semmit se. — Hejába tagaggyák — bizonkoda — a leján mindent elmondott. — Az, aki a cipejít huzogatta? — kérden. — A' hát. — Métt nem búvik hé a házba, mit mutogassa magát a zablakba? — vetém oda s aval ott hagyók a legéneket s tovább mentünk.

— Ládd e? — szólék Kárujhoz — mindent be nagy paraktikával csinálnák. — egye meg a nyavaja — felelé — a zegészet, arra se érdemesek, hogy rejok nézél.

Többet nem erőst beszélgeték mig mentünk, csak akkor, ha mekkérdeznék valakit, hogy merre kell menni. Hát, ahogy befördülünk egy uccába, csak szembe jő egy nagy csomó víz, oztán nagy kijábálast hallok s akkor veszem észre, hogy tiszta víz a gúnján. — Pofojza fel a zördög — kiáltám — sok tetvesit; egyebet se tudnak, csak csúfot ázni a szegén' emberből. Hát látom, hogy az, amejik leöntözött, meg'ied, met egy csövet kikap a földből s el.

— Ájj sza meg — kiáték utána s aval kapom magamot s Káruj es. Elig érünk hezza, a csövet esment a földbe szúrta s látom, hogy egy más megfogja a végét s refjánk céloz. — Ne fé', abból nem esztek mégeccer! — szókém a csőfógóhoz s jobb-kézt megriittyentém. Káruj es neki a másnak s jól mejjbevágá. Mán akkor egy sereg ember bekerített münköt. — Most jere! — mondám Kárujnak — s fogójunk esse.

Erre nekik. Egy veres képü poróbála feltartani. Én csak a könyökemet eresztém neki, hát úgy oda lett, mind a pili, has-

Oberbauer A. Utóda Budapest, IV. Váci-utca 41.
A legjobb hírnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek ruhák, zászlók, stb. gyára — Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

képviselőket küldött a Corps Legislatívba, akik alázatos fejtájtással szentesítették az államcsíny emberének 17 évi garázdalkodását. Amerikában a kartellek, vagy trösztök üzleti spekuláció irányítják s döntik el az elnök választást s szabják meg a parlamenti többséget. Angliában a nagy ipari üzemek, gazdasági vállalkozások. Mi ezekhez a hatalmakhoz képest a nagy tömeg a maga választói jogával? Egy porosz nem csupán, amit az érdekgócponok akár-mikor elnyelnek.

Igaz, hogy a helyzet nem egyenlő közöttünk s a Nyugat közt; nálunk még nincsenek ilyen nagy vagyoni és hatalmi eltérések; de mindezekkel csak azt akartuk megállapítani, hogy ne várjuk az általános választói jogtól a társadalom sok súlyos betegségének meggyógyítását, mert ezt nem politikai jogok orvosolják. Társadalmi nyavalyákat társadalmi úton kell gyógyítani.

80% adót a háborus haszonra.

A Pesti Hírlap f. é. 247. (okt. 5.) számának vezércikke, a „milliárdos terhek fedezetét keresve” azt a földbirtok, az agráriusok „legerősebb és tehetőt legszűzebb vállaira” rakandó „progressív földadó”-ban találja meg; mert: „a nagybirtokok a háború böven hozó éveiben szinte adózatlanul élvezték a nagy jövedelmeket, és „a paraszt is uszik a bankókban.” . . .

Egy kicsit szemérmelen ez a balra siklás! Nem akarja látni egy fától a nagy erdőt! Hiszen akadt nem egy birtokos, ki földbirtoka hozamából néhány száz-, néhány ezer koronát szerzett a háború alatt. De hol vannak azok a százak, azok az ezrek, kik milliókat és száz milliókat harácsolnak össze minden földbirtok-, minden munka-, minden termelés nélkül? Kik még a földművelés véres-verejtékének jól megérdemelt hasznából is kiuzsorázták a szegény gazdát: az ipari és többi szükségleti cikkeinek 600—800 %-nyi árdragítása, terményének közvetítése által; kik erő-

szakkal elválasztják a termelőt és fogyasztót, hogy mindkettőt kiuzsorázhassák. Ezekről kellett volna és kellene félni „a vár: sok népét, a lateinert, az iparost.”

A Pesti Hírlap „progressív földadójával” szemben nemcsak rámutatunk, de követelmünk, sőt a legnagyobb agitációval ki kell kényszerítenünk a háború alatti nyereségek 50—80%-nyi progressív adóját: akár közvetítő, akár szállító, akár bank, vagy egyesület legyen annak részese; mivel mindenhol konjunkturának az eredménye a haszon, vagyis a háborús állapotnak mások kárára való kihasználása. — Legyen progressív, mert a 1000 koronából nem lehet 70 vagy 700 K. adót követelni mivel a többiből nem lehet megélni; de a százezer megbir 20—30ezer koronát, a 2 millió már egy milliót, a Weisz Manfréd múlt évi 30 millió tiszta haszna 25 milliót, s a 600 millió 500 milliót; mert minden 100 millióból 90 millió biztosan igazságtalan, gazdaságilag erkölcsstelen szerzemény, tehát a népé, az országé az: bárkinek zsebében legyen. — Miért nem akarja ezeket észrevenni a Pesti Hírlap? S miért nem indítványozza a bankok és nagy tőkéek progressív adóját, holott ki van mutatva, hogy azok eddig is aránytalanul nagy adómentességben részesültek a földbirtok adójával szemben?! S. K.

H I R E K.

— **Püspök urunk** okt. 15.-én székhelyére visszaérkezett.

— **Az Igazgatótanács** utolsó ülésében behatóan foglalkozott br. Szentkereszty alelnök indítványával, miket a státuszgyűlés elő fog terjeszteni. Egyik indítvány egy nagyobb méretű erdőeladásról szól, ami a mostani háborús konjunkturák miatt igen előnyös árak mellett volna eszközölhető. A második indítvány Radnót eladására vonatkozik. Reális alapokon nyugvó ajánlatról van szó, olyan korlátozással, hogy a birtok felosztatlan s magyar kézen marad. Státuszgyűlés elé kerül a státus alkal-

mazottjainak nyújtandó háborús segélyről szóló javaslat is. — A két évről szóló terjedelmes jelentés már kész van, de az Igazgatótanács reméli, hogy a jelentés lejtárgyalása egy nap alatt mégis lezajlik, ami a nehéz lakásvizonyokra való tekintettel nagyon is kívánatos. Az élmezési mizériák miatt a társas ebéd az idén elmarad. A státuszgyűlési tagok helyesen teszik, ha jó előre gondoskodnak lakásról, sőt élelmiszerek hozása is ajánlatos, mert esetleg a vendéglők nem tudják a nagy keresletet kielégíteni.

— **Személyzeti hírek.** László János vicei lelkész Kolozsra neveztetett ki plebánosnak. Csiki Péter kolozsi h. lelkész Székelyudvarhelyre küldetett s. lelkésznek.

— **Hősi halál.** Szabó Ferenc székelyudvarhelyi róm. kath. főgimn. tornatanár hősi halált halt. Egyik bajtársa az intézet igazgatójához írt értesítésében azt írta róla: „A székely veszély elgondolásán elkomorodik, végzetét megsíratja; ha méltánytalanság éri: zúgolódik, de az ilyen helyzetekben ajka nem vibrál, lábai nem inognak, az őrdögi táncban, mely tombol körülé, gyönyörködik s büszkén megy előre. Ő is ilyen székely katona volt. Ajkán a honvéd jelszóval ment előre s első volt, akinek nemes életét kioltotta az ellenséges gránát.”

— **A IX. sz. körlevél** közli az új kánon jogra vonatkozó pápai bullát; a vallás és közokt. miniszter megkeresése alapján elrendeli hogy Ófelségék legmagasabb születése és névnapiján aug. 17., nov. 4., ápr. 27. és május 9.-én az iskolában a tanítás szüneteljen s a tanulóiifjúság vegyen részt a hivatalos istentiszteleten. Szept. 10.-én, b. Erzsébet királyné és nov. 21.-én, b. Ferenc József király halálának évfordulóján reggel 8 órakor vezetendő az ifjúság gyászistentiszteletre, utána azonban a tanítás megtartandó. Ugyancsak miniszteri intézkedés alapján elrendeli a körlevél, hogy nov. 2-án vagy 5.-én d. e. gyűléssel egybekötött gyászünnepély tartassék a hazánk védelmében elhalt katonák és vitéz szövetségeseink sírjainak kegyeletes gondozása s hazánk területén vagy azonkívül

lag fekiált a födre. Mű oztán futni kezünk s e' miccre úgy elbuktunk egy uccába, hogy míg a világ mind jöhettek volna utánunk. — Miekután penyét jó ideig várakozánk, hogy egy úr megagyarázza, merre mennyünk, elsirülénk s nagynehezen mekkaptuk a doktor házáat. Ahogy a kapu alá bementünk, egy fiatal legén jöve szembe.

— Merre vagyon a doktor, eesém? — szólítám meg. — Mejjik? kérdé. — Az, aki hülés mián urusol — felelém. — Balkézt első ajtó — monta s ott hagyta. Mű bé erre balkézt első ajtón. Ott esment vót egy szó'ga forma. — 'Honn vagyon e a doktor? — fordulék hezza. — Csak délebed után rendelünk — mondá. — Tá' maga es doktor? — fojtatám. — Én szó'ga vagyok nála — aszongya. — Hát akkor mit jár a szájjad? — mérgeledém — mit mutatod, min'ha te es értenéd a dógokot. Eregy bé hezza s mon'meg, hogy beteg vagyon itt.

— Mit ad? — nyüszköle. — Métt? — Amétt bémények. — Egy pofot adok — feleltem meg neki — s evel béménék a doktorhoz.

Hát legalább kétszázán még vótak ott.

mind betegek. Egy fejr kabátos jöve hezzánk, ahogy bémentünk s aszonta:

— Hogy híjják kijeteket? — Elébb rendezjen uruságot, sokat addig ne tudományoskogyék, úgy es a végire írják a nevünköt — válaszolám. — Jódeq itt bé kell írni a nevet, met ingyen van a rendelés — fojtatá. — Ojan es lesz a — felelém s bédiktálám, ami kérdett.

Oztán nagy későre hezzám jött a doktor es. — Mi baj? — kérdé. — Nagy baj van — felelém. — Hülés? — tudakozá. — Met nem? Hát azt hiszi, akkor magához jöttem vána, sze egyebhez tudom, nem ért. — montam. Erre mérges lett s aszonta, iamar beszéljek, met öt még sokan várják. — Hát hogy a zelején kezgyem — montam — a múlt tavaszon töt két esztendeje, szent Ágnis nap után való harmaik kedden, béjő hezzám Nagy Gergé s aszongya, van e széna eladó? Mondom, vagyon, mennyi kell. . . ? Hát akkor veszem eszre, hogy ott hagy adoktor s mond valamit a fejrkabátosnak. A' hezzám jő s aszongya: — Bolond e kijed, vagy teréfál? — Magad lehet, hogy a' vagy — boszonkodám. —

Met hajja — fojtatá — a' még se járja, hogy a tanár urral töteti az üdöt. — Ki tötette? — kiátám — azt se várta meg, hogy elmongyam mi a bajom s még neki nem teccik? No, a Zisten á'gya meg magokot s örözön meg, hogy mégeccer idekerüjje. Evel kijövének a zajtón. Hát mikor ki akarunk a zutra menni, aszongya a szó'ga: — Hát rendel e? — Igen a fenéjt! — montam — sze ki se hallgatott. — Eröst ideges természetű — fojtatá — nem esudálom, oztán ijenkor, hogy ingyen van a rendelés, annyi göthes jár ide, hogy igazán, tiz se tunná kellőleg elvégezni ököt; hanem jöjjenek bé hezzám én eligazitom. — Tá' érti? — kérdém. — Hát hogyan érteném — aszongya sze hús esztendeje itt vagyok. Aval béménék hezza, oztán elmontam, hogy mien nagy hasogatások vannak a farsokamba. Evel egy nagy könyvet vett elé s abból leirt valamit, oztán aszonta, hogy ezétt, esment, hogy az elébb béengedett s még én pofot igyirtem neki, hát fizejsek 8-c koronát. Ki es fizetem, met megérdemlette, sze becsületesen ki hallgata s még kezét es adott. — Izé,

elestet magyar hősök sírhelyének méltó ápolása céljából.

— **Brassó visszafoglalásának** évfordulóját kegyeletes ünnepséggel ülték meg a brassaiak október 8-án. A hatóságok d. e. 10 órakor a róm. kath. plebánia templomban hálaadó istentiszteleten vettek részt. Délután 4 órakor, amikor t. i. egy évvel azelőtt hős honvédek megjelentek a Ferenc József téren, egy negyed óráig zúgtak az összes harangok s a lövöldetéri hősök temetőjében a városi tanács megkoszoruzta a hősök sírjait. A főrealiskola növendékei s tanárai a Honvédtetőn nyugvó hős honvédek sírjait koszorúzták meg. Impozáns módon vette ki részét az ünnepségből a róm. kath. főgimn. tanári testülete és ifjúsága is. Reggel 8-kor a plebánia templomban hálaadó istentiszteleten voltak s sz. áldozást végeztek, amit az elesett hősökért ajánlottak fel. Ezután felvonultak a Honvédtetőre, ahol Szemlér Ferenc igazgató és Terstyánszky Sándor tanár beszéltek a nap jelentőségéről. Elvégezték a halottakért mondani szokott imákat, azután hazafias ének s szavatok fejezték be a kegyeletes ünnepélyt. Este a Brassai Magyar Jótékony Nőegyesület műsoros estét rendezett. Az énekzenészekből és szavatokból összeállított műorból kiemelkedett Schmidt Tibor dr. ünnepi beszéde s Terstyánszky Sándor tanár előadása, aki Brassó visszafoglalásának történetét ismertette vetített képekkel.

— **Pályázat.** A vicei plebániára pályázatot hirdetnek. Jövedelem 1600 kor. Pályázhatnak zsinatvizsgás erdélyi egyházmegyei papok. Határidő: dec. 1.

— **A katolikus autonomiáért.** Október 7-én a nyárádközsényesi kath. iskola udvarán és nagytermében rendkívül látogatott négyülést tartottak a kath. autonómia és a kath. sajtó hathatósabb támogatása érdekében. A Szentföld 3 legnagyobb közsege: Nyárádremete, Nyárádközsényes, Mikháza apraját-nagyját hívta négyülésbe Pap Tamás eseperek-plebá-

netene — mon'tam — métt híjják tanár úrnak azt, aki odabé van? — Met tanár a zegyetemen — felelé a szóga. — S doktor es? — fojtatám. — Az es — bizogató. — Mán tudom nálunk nem sokra vinné — tódám hezza e evel kimenénk. — Ne fé — szólék künn Kárujhoz — e biztosan használ. — Én es aszondom — hejjesbítette — sze könyvből ír á ki.

Aval, hogy egy patika mellett menénk el, bévittem a cédulát. — Csinálja sza meg — montam. A' megnézé s aszonta, ha ki nen takarodunk, kivet. — Métt? — csudálkozik. — Azétt — kiáta rejám — nezze sze meg, mit adott ide; s evel a cédulát ide attá. Elolvasom, adata a vót réta: — Patkámmerget kettőért a zatyafinak. Szinte megüte a gúta mérgembe. — Ájj meg — montam — ájj meg szógalegén, még essez akadunk valahol.

— Bocsásson meg — fordulék oztán a patikáshoz, met tudom, mi a becsület — mü nem tehetünk róla, münköt es kicsufolának lássa e? Evel kimenék a zútra, oztán elindulánk haza felé, de igaz, hogy egy szó nem sok, annyit se tutunk mér-günkbe egymáshoz szólni, csak fútattunk, mind a bikák, ha megbójgassák.

nos, s ott is volt, aki csak kimozdulhatott a lakásából. A négyülés első szónoka maga az összehívó, lelkes, ágilis eseperek-plebános Pap Tamás volt, ki tüzes beszédet mondott, melyben legfőképpen a kath. sajtókérdéssel foglalkozott s megfogadtatta a kath. székelyekkel, hogy más lapot, mint katolikus nem vesznek a kezükbe. A nagyhatású szónoklat végeztével dr. Kiss Menyhért író, a kultuszminiszteriumba beosztott jogtanácsos mondott nagy beszédet a kath. autonomiáról, ismertetvén az autonómia multját, fontosságát, irodalmát. A sürü élienzzéssel megszakított beszéd végén egyhangúan fogadták el a határozati javaslatot, s a négyülésből sürgőnyt menesztettek Apponyi Albert gróf kultuszminiszterhez, melyben megkérték őt, hogy az autonómiát Erdély kath. autonómiájának szemelében mielőbb alkossa meg. Utána Molnár Miklós nyárádremetei plebános beszélt a háborús teendőkről s végül felhívta a megjelenteket, hogy a VII. hadikölcsonre jegyezzenek minél többet. Ezután elénekelték a himnust, mire Pap Tamás esp.-plebános elnök berekesztette a négyülést. — Ugyancsak okt. 7-én Csikszenttamáson is tartottak négyülést az autonómia érdekében. Villmann Géza plebános ismertette az autonómia fontosságát, majd több százan aláírták a kormányhoz intézett kérelmet, hogy az autonómiáról szóló törvényjavaslatot sürgősen vegye tárgyalás alá.

— **Ruhasegély.** A vall. és közokt. miniszter 132374—1917. sz. alatt a katonai szolgálatot teljesítő segédlelkészeknek is kiutalta a ruhabetételezési segélyt. Mivel több, katonai szolgálatot teljesítő segédlelkész címe ismeretlen, fölhívatnak az érdekeltek, hogy címüket jelentsék be a püspöki hivatalnak, mert máskülömben a segélyt nem tudják folyósítani.

— **Alapítvány.** Fuchs Nándor nagykereskedő, akinek nevét sürűn olvassuk a jótékonyági listákon, újabban 10.000 korona alapítványt tett első sorban hadi árvák eltartására.

— **A Szociális Missió Társulat** hivatalos óráit hetenkint kétszer: szerdán és szombaton délután 4—5 óráig tartja a róm. kath. elemi iskola épületében.

IRODALOM.

Nyúszkölés. Irta: Laji bá. Szini Lajos könyve. Nem nagy igényeket követelő könyv, sőt a mai világban szinte szokatlanul szerény hangon lép szerző az olvasó közönség elé s kijelenti, hogy könyvének „irodalmi értéke nem, csupán nyelvészeti értéke lehet.” Nem akarunk most az irodalmi érték megállapításának problémájába bonyolódni. Szerintünk azonban inkább lehet s inkább van egy ilyen szerény hangú könyvnek értéke, mint igen sok, nagy reklammal hirdetett modern erotikus regénynek. Mert míg az utóbbiak épen csak az érzéki hatásokra vadásznak, s ezt elérni elvégre nem is olyan nehéz s nem is nagy érdem, addig a Szini Lajos könyve megörökít egy—két alakjában egy népfajt a maga sajátos gondolkodásában, észjárásában, s különösen beszédében. Ennek száz és száz finom nüansza van, amit el kell lesni s mozaikszzerűleg észrevétlenül elhelyezni, amihez kétségtelenül nagyobb művészi érzék

kell, mint sok, előkelőséget nyavalgató regényhez. És Szini Lajos könyvén bármennyire is megérezzük, hogy előtte már Görö Gábor megíródott, mégis kellemesen mulattató olvasmány nekünk erdélyieknek, akik a székyelt ismerjük a maga virtuoskodásában, sajátos gondolatvilágában, s kétségtelenül érdekes olvasmánya lesz a Királyhágón tulajknak is, akiknél az érdeklődés középpontjában nem az erőtika áll. Törültszett dialektusa határozottan páratlan a maga nemében Nagyön erdemes munkát fog végezni a szerző, ha ilyen irányban folytatja irodalmi tevékenységét s ellesi a székyel nép pszichológiájának finomabb árnyalatait, mintahogyan Tömörkényi tette a yanai paraszt életének megajrolásával. — Mutatványul egy kis részletet közlünk lapunk tárca rovatában. A könyv Gyergyószentmiklóson jelent meg. Sándory Mihály kiadásában. Nehány sikerült illusztráció is disziti Szopos Sándor kezéből.

Erdélyi Szemle. Heti folyóirat. Megjelent Kolozsavart, Mátyás király u. 5.

Bajtárs. Kapácsy József rokkant százados szerkesztésében megjelenő katonai lap, mely különösen a rokkant tisztek és tisztü özvegyek szomorú helyzetét tárgyalja. Szerkesztőség: Budapest II. Fő u. 7.

Pk. 4411/6.
1916.

Árverési hirdetményi kivonat.

Alulírott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíróság 1916. évi Pk. 4411/6—1916. számú végzése következtében Dr. József Manó gyulafehérvári ügyvéd által képviselt Magyarigeni takarékpénztár rtársaság javára, adósok ellen 220 K. s jár. erejéig 1916. évi július hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 800 kor-ra becsült következő ingóságok u. m.: 2 darab üszöborju nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíróság 1916. évi Pk. 4411/2—1916. sz. végzése folytán 220 K. tőkekövetelés, ennek 1914. évi október hó 16. napjától járó 6% kamatai, 1/3/0/0 váltódíj és eddig összesen 147 kor. 20 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig, Tibor községben adós lakásán leendő megtartására 1917. évi november hó 9-ik napjának délelőtti II óraja határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fogna adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyenyed 1917. évi október hó 8. napján.

Glatter Miksa,
bírószági kiküldött.

Pályázat.

Kettő megüresedett tanítói állásra sürgősen helyettes tanerőket keres 1000—1000 korona fizetéssel a

csikjenőfalvi iskolaszék.

Pk. 2721/7.—1916.

Árverési hirdetményi kivonat.

Alulírott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járás-bíróságnak 1916. évi Pk. 2721/6—1916. sz. végzése következtében Dr. József Manó gyulafehérvári ügyvéd által képviselt Magyar-igeni taktár r.-t. javára, adós ellen 300 K s jár. erejéig 1916. évi április hó 16-án fogamatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2600 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 2 piros tulok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíróság 1916-ik év Pk. 2721/7—1916. sz. végzése folytán 300 kor. rész tőkekövetelés, 500 kor. tőkének 1914. évi augusztus hó 10-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltótíj és eddig összesen 142 K 15 fillérben bíróilag már megállapított költségeik erejéig, Igenpataka községben adós lakásán leendő eszközzésére 1917. évi november hó 10-ik napjának délelőtti 12 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Nagyenyed, 1917. évi október hó 8-ik napján.

Glatter Miksa,
bírósági kiküldött.

Varróár.

Az én patent varróárom úgy varr mint a varrógép: bőrt, lábbelit, szerzőmöt, szíjjat, szőrmét, szőnyeget, takarókat, sátorzöveket, utikabátokat, zsákokat stb. Kezelése felette könnyű. Nélkülözhetetlen mindenkinek, különösen kézműveseknek, gazdálkodóknak, katonáknak. Sok elismerő irat. Használhatósága garantálva. A teljes felszerelés ára cernával együtt, négy különböző árral és használati utasítással a pénz előzetes beküldése mellett 4 kor. 10 fillér, utánvéttel 4 kor. 40 fill. Hareterre csak a pénz előzetes beküldése mellett. Szállítási költségek nem számítatnak. Elárúsítóknak árkedvezmény.

Megrendelkető: **Bennek József** nél. Troppau, Szilézia. Herrengasse 41. s -5-20

Katholikus családok lapja:

„ÉLET”

Képes heti folyóirat. Előkelő színvonalon szerkesztett szépirodalmi képes lap. Nem hiányozhatik egyetlen katolikus intelligens család asztaláról sem. Szerkeszti jeles katolikus írók gárdája élen Izsófi Alajos. Előfizetési ára egész évre 20, félévre 10, negyedévre 5 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal, Budapest, VII., Damjanich-utca 50. Jó lélekkel ajánljuk a változatos tartalmú, aktuális képekben gazdag folyóiratot közönségünk figyelmébe s támogatásába.

Katholikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.

A Katholikus Népszövetség évek előtt felállította biztosítási irodáját azon célból, hogy úgy a tagoknak, mint a hozzáfordulóknak érdekét a biztosítás terén a lehetőséghez képest felkarolja, valamint a szervezeti erő kihasználásával oly előnyöket kivívjon és nyújthasson, melyeket egyedül nem érhetnének el. E célból több

elsőrendű magyar intézettel

valamint Európa egyik legrégebb és leghatalmasabb intézetével lépett összeköttetésbe, mely intézetek

500 millió koronán felül alaptőke

és tartalékokkal rendelkezvén, teljesen megnyugvást szolgáltatnak, hogy mindenki nyugodtan rábízhatja vagyonát. Ezenkívül ezen intézetek mindenféle biztosítási ágazatot felkarolnak és így bármilyen téren kielégíthetik a biztosító közönség mindenemű igényeit.

Az iroda szervezetének fő előnye, hogy minden a kezében fut össze, mindig tudja, látja tagjainak ügyét és mindenkor ellenőrzi a szabályszerű, helyes eljárást; biztosítási dolgokban minden hozzáfordulónak szakszerű és lelkiismeretes utbaigazítással szolgál.

Dijaink a legminimálisabbak.

Egyetlen elsőrendű intézet sem szabhat olcsóbb díjat.

Biztosításokat felvez:

Életbiztosításokat tőkére, vagy életjáradékra, halál, vagy elérés esetére, leánykiházasítási és fűm ellátási biztosításokat, valamint jelzalogos életbiztosításokat, ugyazintén családi ellátási biztosításokat.

Páratlan kedvezmény a papság részére, melyet káplánok, plebánossá történő kinevezésük esetén nyerhetnek, de ebben fiatal plebánosok is részesülhetnek.

Tűzbiztosításokat

száraz és gyújtó villámcsapás ellen, rombolási károk is megtérítetnek. Templomokat, zárdákat, ingó és ingatlan tárgyakat, épületeket, termést, állatokat, lak és ipari berendezéseket, árukat és gépeket. Lábon álló termést.

Templomi harangokat törés vagy repedés által okozott károk ellen.

Törés által okozott károk ellen tükör és üvegtáblákat.

Betöréses lopás ellen templomok, zárdák értéktárgyait, szövetkezetek, pénztintézetek, áruaktárak, háztartási és iroda berendezéseket.

Rablás ellen, pénztári helyiségeket, valamint pénztári kiküldötteket

Jégkár ellen mindenemű terményeket.

Baleset ellen bármily foglalkozásu egyént, élethossziglani vasuti baleset biztosítást egyszeri díjfizetéssel.

Szavatossági biztosítást templomok, egyetek, iparosok, kereskedők, gyárosok, gazdák, községek, ügyvédek, orvosok, gyógyszereszek, fürdők, szállodák számára.

Automobil biztosítást. — **Óvadék és kezességi biztosítást.** — **Eltulajdonítás, lopás** hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást.

Utípodgyász biztosítást. Mindenemű felvilágosítást készséggel nyújt a hozzáfordulóknak

Katholikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.

FLEMMICH A. FIAI

sima és minifázott selyemszövetek mekkanikai szövődéje

WIEN,

VI., Webgasse 43.

Alapított 1838.

600 alkalmazott.

GUÁR:

Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpitszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

duz választékban, mindenféle és ókeresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árral történik

Miseruhák javítása elvállaltatik.

Költséggajánlat díjmentes.

Felelős szerkesztő: **Rass Károly.**

Nyomatott a Püspöki Lyceumi könyvnyomdában (Schäser Ferenc) Gyulafehérvárt.